

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0215U003809

Державний реєстраційний номер: 0111U002181

Відкрита

Дата реєстрації: 09-04-2015

1. Етапи виконання

Номер етапу: 4

Назва етапу: Описання просторових та природно-історичних трендів біорізноманіття у градієнтах екологічних умов. Підготування каталогу фондів колекцій девонських безщелепних і монографії "Фауна Mononchida (Nematoda) України".

Початок етапу: 01-2014

Закінчення етапу: 12-2014

Вид звітнього документа: Проміжний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Державний природознавчий музей НАН України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 03534452

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Адреса: 79008, Львів - 8, вул. Театральна, 18

Телефон: (232) 235-69-17

E-mail: office@museum.lviv.net

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Національна академія наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00019270

Адреса: вул. Володимирська, 54, м. Київ, Київська обл., 01030, Україна

Підпорядкованість: Кабінет Міністрів України

Телефон: 380442350981

E-mail: prez@nas.gov.ua

WWW: http://nas.gov.ua

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6541030

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 513.6 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Еволюція та хорологія різноманіття модельних груп флори і фауни України

Назва роботи (англ)

Evolution and chorology of diversity of flora and fauna model groups of Ukraine

Реферат (укр)

Об'єктами дослідження еволюції та хорології біорозмаїття на території України були такі модельні групи біоти як крейдові і неогенові молюски, ранньодевонська іхтіофауна, четвертинні еквіди, полеогенові й сучасні Ephemeroptera, пізньомаастрихтських комплекси фауни, міоценова флора, рецентні групи нематод Mononchida, мікроартропод Protura, Collembola і Oribatida і комах Trichoptera, Plecoptera та Odonata, а також вибрані таксони судинних рослин. Мета роботи відповідно до етапу: описати природно-історичні та просторові тренди біорізноманіття у градієнтах екологічних умов дослідженого регіону. Основні завдання: 1) описати природно-історичні та просторові тренди різноманіття модельних груп палеобіоти; 2) вивчити зміни структури різноманіття модельних груп ґрунтової та водної фауни безхребетних в градієнтах природних умов і оцінити філогенетичну спорідненість досліджених таксонів; 3) провести хорологічний та філогенетичний аналіз модельних таксонів судинних рослин; 4) підготувати узагальнюючі публікації. В процесі виконання роботи використовувались загальноприйняті методики палеонтологічних, ґрунтово-зоологічних, гідробіологічних і флористичних досліджень. На даному етапі виконання теми (1) описано природно-історичні й просторові тренди біорізноманіття модельних груп сучасної та викопної біоти в градієнтах екологічних умов дослідженого регіону, (2) сформульовано наукові гіпотези про еволюційні сценарії фауногенезу безхребетних тварин, (3) запропоновано нові екологічні класифікації Collembola та амфібіотичних комах і філогенетичні схеми Nematoda та Protura, (4) описано три нових для науки види коней із плейстоцену-голоцену України та вісімнадцять таксонів членистоногих тварин, а також (5) підготовлено рукописи "Каталогу девонської іхтіофауни палеонтологічного фонду ДПМ НАНУ" і монографії "Predacious Nematodes (Mononchida) of Ukraine". Результати НДР використані для створення визначників модельних груп фауни безхребетних, поповнення музейних колекцій фауни і флори, створення електронних баз даних, побудови природничих виставок, написання літописів природи заповідних об'єктів України, читання навчальних спецкурсів у вузах, а також опубліковані у вигляді узагальнюючих наукових праць.

Реферат (англ)

The objects of study of evolution and biodiversity chorology in Ukraine were chosen such model groups of biota as cretaceous and neogene molluscs, early Devonian fish fauna, pleistocene holocene horses, paleogene and modern Ephemeroptera, maastricht complexes of fauna, miocene flora, modern nematodes Mononchida, microarthropods Protura, Collembola and Oribatida, insects Trichoptera, Plecoptera and Odonata and also selected taxa of vascular plants. The purpose of the study: to describe natural-historical and spatial trends of biodiversity along environmental gradients of studied region. The main objectives: 1) describe of natural-historical and spatial trends of diversity of fossil groups of organisms, 2) study of changes in the structure of diversity of model groups of soil fauna and aquatic invertebrates in environmental gradients and to assess the phylogenetic relationship of the studied taxa; 3) discover of horological and phylogenetic peculiarities of model taxa of vascular plants; 4) prepare of summing up in the publications form. We used methods of paleontological, soil zoological and floristic research. At this stage of the theme were: (1) described the natural-historical and spatial trends of biodiversity of model groups of modern and fossil biota in environmental gradients of the studied region, (2) formulated scientific hypotheses about evolutionary scenarios of genesis of invertebrates fauna (3) proposed new ecological classifications of Collembola and amphibiotic insects and also phylogenetic schemes of Nematoda and Protura, (4) described three new species of horses from the pleistocene-holocene of Ukraine and eighteen taxa of arthropods, and (5) prepared manuscripts of "The Catalogue of Devonian fossil fish fauna in paleontological collection of SNHM NAS" and the monograph "Predacious Nematodes (Mononchida) of Ukraine. " The results of research were used to create of identification keys for model groups of invertebrates, replenishment of museum collections of fauna and flora, electronic databases, making of wildlife exhibitions, writing chronicles of nature

reserves of Ukraine, and published in the form of scientific papers.

Індекс УДК: 574, 577.48(477.8)

Коди тематичних рубрик НТІ: 34.35

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Рукописи "Каталогу девонської іхтіофауни палеонтологічного фонду ДПМ НАНУ" (обсяг 15,9 др. арк.) і монографії "Predacious Nematodes (Mononchida) of Ukraine" (15,8 др. арк.), еталонні колекції рослин і тварин, електронні бази даних фауни і флори, ключі для визначення окремих груп тварин, описи нових для науки таксонів тварин.

Назва продукції (англ): Manuscripts of "The Catalogue of Devonian fossil fish fauna in the paleontological fund of SNHM NAS" (volume 15.9 pr. sh.), the book "Predacious Nematodes (Mononchida) of Ukraine" (volume 15.8 pr. sh.), collections of plants and animals, electronic databases of fauna and flora, keys for identification of separate groups of animals, descriptions of new for science taxa of animals.

Очікувані результати:

Галузь застосування: Сільське господарство, мисливство, лісове господарство

Опис продукції (укр): В "Каталог девонської іхтіофауни палеонтологічного фонду ДПМ НАНУ" включено 1371 одиницю зберігання, які належать до 51 виду, 37 родів, 16 родин і 5 класів безщелепних та риб. Монографія "Predacious Nematodes (Mononchida) of Ukraine" представляє інформацію про морфологію, діагностичні ознаки, систематичне положення і поширення 106 видів мононхид Палеарктики, серед яких 49 видів виявлено на території України.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Не впроваджено

Строки впровадження: Визначає Національна академія наук України

Виробник продукції: Державний природознавчий музей НАН України

Споживачі продукції: Природоохоронні, науково-дослідні та освітні установи, геолого-розвідувальні служби, лісові господарства

Перспективні ринки: Україна, Росія, Польща

Права інтелектуальної власності: Збереження права на авторство наукової розробки

Форми та умови передачі продукції: Обмін науковою продукцією

7. Бібліографічний опис

Бакаева С., Тузяк Я. Літолого-фаціальна характеристика розрізу миколаївських верств у кар'єрі біля м. Миколаїв (Львівська обл.) / Софія Бакаева, Ярина Тузяк // Сучасні проблеми літології осадових басейнів України та суміжних територій. - Київ, Інститут геологічних наук НАН України (6-11 жовтня 2014 р.). - С. 12; Bakayeva S., Tuzyak Ya. Late Maastrichtian fauna assemblage from the Lviv Trough, Western Ukraine // 15th Czech - Polish - Slovak Paleontological Conference. Abstract book. (November 19-20, 2014). - Banska Bystrica, Slovak Republic. - P. 14.; 3. Tuzyak Ya., Bakayeva S. Middle Miocene deposits at careers near Mykolaiv (Lviv region, Ukraine): fauna and sedimentation features // 15th Czech - Polish - Slovak Paleontological Conference. Abstract book. (November 19-20, 2014). - Banska Bystrica, Slovak Republic. - P. 71; Вовк О.Б., Різун В.Б., Мамчур А.П. Подорож до природничих музеїв Нідерландів і Бельгії // Наукові записки Державного природознавчого музею. - Львів, 2014. - Т. 30. - С.217-222; Войчишин В.К. Таксономічне різноманіття подільської фауни панцирних безщелепних (Agnatha: Heterostraci, Osteostraci) і тренди його змін впродовж раннього девону // Наукові записки Державного природознавчого музею. - Львів, 2014. - Т. 30. - С.189-198; Мамчур А.П. Порівняльний аналіз систематичного складу міоценової флори різних палеогеографічних районів заходу України // Наукові записки Державного природознавчого музею. - Львів, 2014. - Т. 30. - С.199-208; Staniczek A.H. and Godunko R.J. 2014. Revision of fossil Metretopodidae (Insecta: Ephemeroptera) in Baltic amber. - Part 2: Description of a new species of Metretopus Eaton, 1901 // Historical Biology. DOI: 10.1080/08912963.2014.910203; Szaniawski H. and Drygant D. 2013. Early Devonian scolecodonts from

Podolia, Ukraine. // Acta Palaeontologica Polonica. doi: <http://dx.doi.org/10.4202/app.2012>; Kaprus' I.J., Pa?nik G., Weiner W.M. "Sexually armed" species of the genus *Protaphorura* (Collembola: Onychiurinae) // Florida Entomologist. - 2014. - Vol. 97, № 2. - P. 465-476; Weiner W.M., Kaprus' I.J. Revision of Palearctic species of the genus *Dimorphaphorura* (Collembola: Onychiurinae: Oligaphorurini) with description of new species // Journal of Insect Science. - 2014. - Vol. 14, Art. 74. - P. 1-30; Бабенко А.Б., Капрусь І.Я. Види роду *Protaphorura* (Collembola, Onychiuridae), описаные по материалам Ю.И. Чернова с Западного Таймыра // Зоологический журнал. 2014. - Т. 93, № 1. С. 147-166; Sterzynska M., Shrubovych J., Kaprus' I. Effect of hydrologic regime and forest age on Collembola in riparian forests // Applied Soil Ecology. 2014. - 75. - P. 199-209; Гуштан Г.Г., Капрусь І.Я., Рошко В.Г. Таксономічна структура населення орібатид (Acari: Oribatida) лучних біотопів Закарпатської низовини // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Біологія. - 2013. - Вип. 34. - С. 70-75; Махлинець Т.М., Капрусь І.Я. КолеMBOLИ (Collembola) лісостепової зони України / Збірник матеріалів конференції "Досягнення і перспективи ентомологічних досліджень" присвяченій 70-річчю з дня заснування кафедри ентомології ім. проф. М.П. Дядечка. Київ, 2014; Шрубович Ю.Ю., Стержинська М. Адаптивні реакції Protura на антропогенні порушення заплавної лісів Закарпаття // Наукові записки Державного природознавчого музею. - Львів, 2014. - Т. 30. - С.143-148; Шрубович Ю.Ю. Таксономічний і хорологічний аналіз деяких родів протур родини Acerentomidae // Наукові записки Державного природознавчого музею. - Львів, 2014. - Т. 30. - С.183-188; Shrubovych J. 2014. Identification and character analysis of the Acerentomidae (Protura) of the northeastern Palearctic (Protura: Acerentomidae). Zootaxa 3755: 136-164; Shrubovych J., Schneider C., D'Haese C. 2014. Revision of the genus *Andinentulus* (Protura: Acerentomidae: Berberentulinae) with a key to South and Central American Acerentomidae species. Annals of the Entomological Society of America 107 (3): 567-574; Shrubovych J., Rusek J. & Bernard E. C. 2014. Revision of *Vesiculentomon*, *Nosekientomon* n. g. (Protura: Acerentomidae, Nipponentominae) with a key to genera of Nipponentominae. Annals of the Entomological Society of America 107 (1): 74-80; Shrubovych J., Rusek J. & Bernard E. C. 2014. Revision of *Nosekiella* (Protura: Acerentomidae, Nipponentominae). Annals of the Entomological Society of America 107 (4): 721-727; Shrubovych J., Rusek J., Smykla J., Bernard E. C. 2014. Revision of *Alaskaentomon* Rusek (Protura: Acerentomidae: Nipponentominae). Annals of the Entomological Society of America 107 (4): 728-733; Shrubovych J. 2014. Morphological diversity in the genus *Acerentulus* (Protura). In: Abstract Book of 9th International Seminar on Apterygota (G?rlitz, Germany, 7-11 September 2014): 19-20; Гуштан Г.Г. Морфо-екологіческие типы панцирных клещей (Acari: Oribatida) луговых биотопов Закарпатской низменности / Гуштан Г.Г.// Биоразнообразие и устойчивость живых систем: материалы XIII. Международной научно-практической экологической конференции (г. Белгород, 6-11 октября 2014 г.). - Белгород: ИД "Белгород" НИУ БелГУ, 2014. - С. 84-85; Гуштан Г.Г. Зоогеографическая структура фауны панцирных клещей (Oribatida) луговых биотопов Закарпатской низменности (Zoogeographical structure of moss mite (Oribatida) fauna in the meadow habitats of Transcarpathian Lowland) / Гуштан// Проблемы почвенной зоологии (Материалы XVII Всероссийского Соповещения по почвенной зоологии, посвященного 75-летию со дня рождения чл.-корр. РАН Д.А.Криволуцкого). под ред. Б. Р. Стригановой. Москва: Т-во научных изданий КМК. 2014. - С. 84-85; Антонюк К.В., Годунько Р.Й. Історія екоморфологічного аналізу в ентомології // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Біологія. - 2013. - Випуск 35. - С. 57-62; Когут Ю. О., Годунько Р.Й. Історія вивчення макрзообентосу урбанізованого середовища західного регіону України // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Біологія. - 2013. - Випуск 35. - С. 139-141; Kornobis F.W., Susulovska S., Susulovsky A., Subbotin S.A. Morphological and molecular characterisation of *Paralongidorus rex* Andrassy, 1986 (Nematoda: Longidoridae) from Poland and Ukraine // European Journal of Plant Pathology (published online: 17 October 2014). DOI 10.1007/s10658-014-0550-2; Данилюк К.М. Історія вивчення флори Крайових і Зовнішніх Горган. Біологічні студії / Studia Biologica. - Т.8, № 1, 2014. - с. 237-246; Borsukevych L., Danylyuk K. The coenology and ecology of *Glyceria declinata* Br?b.- new species in flora of Ukraine. European vegetation survey. 23rd Workshop, Ljubljana (Slovenia), 8-12 May 2014. - P. 102-103; Новіков А.В. Морфологія та васкулярна анатомія квітки *Aconitum lasiocarpum* (Rchb.) G?yersubsp. *lasiocarpum* (Ranunculaceae Juss.) / А.В. Новіков // Біологічні студії. - 2014. - Т. 8, № 1. - С. 149-160; Novikoff A.V. Floral anatomy of Delphinieae (Ranunculaceae): comparing flower organization and vascular patterns / A.V. Novikoff, F. Jabbour // Матеріали І міжнародної наукової конференції з морфології рослин "Сучасна Фітоморфологія" (Львів, 13-15 травня 2014 р.). - Львів, 2014. - Т. 5. - С. 35-44.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 140

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Антонюк Катерина Володимирівна

Бакаєва Софія Геннадіївна

Войчишин Віктор Казимирович

Гоблик Калина Михайлівна

Годунько Роман Йосипович

Гуштан Габріел Гаврилович

Данилюк Катерина Миколаївна

Дригант Данило Михайлович

Когут Юлія Орестівна

Мальчик Оксана Володимирівна

Мамчур Анатолій Павлович

Махлинець Тетяна Михайлівна

Новіков Андрій Валерійович

Рукавець Євгенія Вадимівна

Сусуловський Андрій Степанович

Ціхонь Тетяна Володимирівна

Шрубович Юлія Юхимівна

Керівник організації:

Чернобай Юрій Миколайович

Керівники роботи:

Капрусь Ігор Ярославович

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.